

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Sorisori nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsbet-körszt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: 6 se-
 rie garzon pe o colônă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 bliicități mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șese luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șese
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 cialele postale din țară și din
 afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șese
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șese luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 212.

Brașov, Joi 25 Septemvrie (8 Octomvrie).

1903.

NOU ABONAMENT
 LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
 Cu 1 Octomvrie st. v. 1903
 se deschide nou abonament, la care invităm
 pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.
Prețul abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
 6 corône, pe o lună 2 corône.
 Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
 Abonarea se pôte face mai ușor
 prin mandate postale.
ADMINISTRAȚIUNEA.

Răscolă la Seghedin.
 Prelungindu-se crisa ungară, ur-
 ma să se ivescă la suprafață și ne-
 ajunsurile ei. Nici că se putea altfel.
 Crisa fiind gravă și acută și neajun-
 surile ei sunt destul de mari. Pro-
 paganda și ațitarea sistematică în
 contra organizației actuale a armatei
 comune a prins adencă rădăcină în
 populațiunea maghiară, mai ales în
 acele părți, pe unde și înainte de
 crisa domnea o animosităte mare
 contra armatei „austriace“, a sté-
 gului negru-galbene, a pajurei cu
 două capete și a lui „Gott erhalte“.
 În situația de față are o posi-
 tiune fôrte grea și delicată cu deo-
 sebite oficerimea, ce se află pe la
 regimentele cu garnisôna în orașele
 maghiare. N'avem decât să reamini-
 tim cusurile ultime de dueluri, ce au
 făcut atâta sgomot în tótă monar-
 chia.
 Au urmat apoi încercările de a
 ațita ici-colo pe soldații din anul al

treilea de serviciu la manifestațiunii
 și demonstrațiunii în contra reținerii
 lor la trupă, trei luni mai mult.
 Aceste casuri au fost, cum vędurăm
 și din judecata tribunalului de bri-
 gadă din Brașov, aspru de tot pe-
 depsite, anume pentru ca prin această
 rigóre să li-se ia pofta celor ce ar
 fi mai fost inclinați a lăsa să fie se-
 duși la demonstrațiunii.
 Un cas așa de grav, ca cel în-
 tēmplat în decursul țilei de erî în
 Seghedin, însă nu s'a petrecut pău'
 acum. Acolo s'a făcut o adevē-
 rată rēsvrētire contra armatei, care
 de astă-dată a fost reprezentată și
 prin honveđime.
 Curiôsă întēmplare! În Seg-
 edinul curat maghiar — de Evrei nici
 că mai vorbim, ei sunt considerați
 ca deja contopiți în națiunea ma-
 ghiară — un comandant de trupe
 de honveđi vine să ia în apărare
 armata în contra unei nediscipline
 sēvrșite chipu spre cinstirea memo-
 riei lui Kosuth în ziua de 6 Octom-
 vrie, aniversarea executării celor trei-
 spre-dece comandanți unguri revo-
 luționari la Arad.
 Mai jos se descrie întēmplarea
 după scirile cele mai nouē, ce ni-au
 sosit. Vom cita aici numai următo-
 rele momente principale. Soldații din
 anul al 3-lea (se vede a fi fost hon-
 veđi) au demonstrat în contra rețe-
 nerii lor la trupă, depunēnd la pi-
 ciôrele statuei lui Ludovic Kossuth
 o cunună cu inscripția: „Memoriei
 tale gloriose — soldații reținuți.“
 Acēsta demonstrare i-s-a părut
 totuși comandantului din Seghedin,
 ceva prea nemilitară și a intervenit
 ca să fie depărtată cununa. Coman-
 dantul a fost din întēmplare un ge-
 neral de honveđi, cu nume neaoș
 maghiar, Csallány Geza, ér cei ce
 au luat cununa de la statuă au fost
 oficerii de honveđi trimiși de el.
 Oficerii au dus cununa la poli-
 ție. Poliția a aflat de bine a-o preda
 mulțimei, care, auđind de ce s'a pe-

trecut, s'a dus la poliție să ceră re-
 aședărea ei pe monument.
 Poliția fraternisând cu mulțimea
 adunată pe strade, a predat condu-
 cătorilor acesteia cununa. Ea fū cu
 mare alaiū aședată din nou pe mo-
 nument.
 Din momentul acesta se înce-
 pură turburările. După amiađi două
 companii din regimentul de infant.
 46 al armatei comune au mers la
 statuă lui Kossuth, pe care o păzeau
 patru polițiști, și delăturând cu forța
 pe aceștia, cari s'au opus, au luat
 cununa de acolo și au plecat cu ea
 la casarmă.
 Aici s'a petrecut ciocnirea cu
 mulțimea, care a asediat casarma și
 a spart ferestrele ei. Soldații au tre-
 buit să useze de armă.
 Se anunță, că au fost rănite
 grav cinci persoane și că Seghedinenii
 au protestat.
 Casul acesta ilustrēză situația
 mai bine ca articolii țiarelor. Și
 capul rēuțăților aici n'a fost Koer-
 ber, ci un general de honveđi!!
Crisa. Despre rezultatul audiențelor
 de Luni și Marți, ce le-a avut contele
 Khuen-Hedervary la Maj. Sa, nu se scie
 încă nimic pozitiv. În unele cercuri poli-
 tice din Budapesta se menține svonul, că
 Majestatea Sa ar însărcina din nou pe
 contele Khuen cu constituirea cabinetului.
 Khuen va mai fi primit și ađi de monar-
 chul.
 Intr'aceea se anunță, că decă Khuen
 cu nici un chip n'ar voi să primescă o
 nouă însărcinare, omul situațiunei are să
 fie Coloman Szell. Se mai vorbește și de
 contele Iuliu Andrassy.
 În anumite tabere sunt mari spe-
 ranțele, că lui Coloman Szell fi va succede
 a determina pe Majestatea Sa, să recu-
 noscă în principiu limba de comandă ma-
 ghiară (?). Szell ar intra apoi din nou în
 pactări cu partidele și ar face un compro-
 mis, ca și la 1890.
 Positiv nu se scie însă nimic, până
 după reintôrcerea lui Khuen din Viena.

**Acțiunea Rusiei și Austro-Un-
 gariei în Balcani.** „N. W. T.“ scrie ur-
 mătoarele despre conferențele din Mürz-
 steg: Austro-Ungaria și Rusia au procedat
 în deplin acord. În cestiunea împăciuirii
 tôte cabinetele sunt pe același punct de
 vedere ca și anul trecut și tôte sprijinesc
 pe Austro-Ungaria și Rusia, așa că con-
 tele Lamsdorff și contele Goluchovski li-
 niștiți pot să dică: *întreaga Europă e cu
 noi.* Comunicatul publicat, s'a trimis la
 Londra, Paris, Berlin și Roma. Pôrta a
 primit programul de reforme, ea trebuie
 să primescă și ceea ce puterile intențio-
 nēză de a face acum. Pôrta a dat do-
 veđi de multă bună voință, ea însă n'a
 putut să ajungă la scop, astfel ea nu pôte
 să excepționeze noua acțiune, ce puterile
 au hotărît s'o facă chiar în interesul
 ei. În ce privește Bulgaria, ea a fost din
 nou provocată, ca în ori-ce împrejurare
 să se pörte liniștit.

Din ale crisei noastre.
 (Cronică interioră.)
 Deschidem acēstă cronică, după cum am
 promis în numărul de erî al fôiei noastre, spre a
 ține pe cetitorii noștri în curent cu tôte ce se pro-
 pun, se scrie și se discută la noi privitor la ces-
 tiunile noastre interne politice naționale și la crisa
 ce-o străbate partidul național român.
 I.

Cine n'a auđit de „noul curent“,
 care — țice-se — ar avē menirea
 să dea nutrițiune imboldului tineri-
 mei noastre de a-și validita calitățile,
 aspirând la deputăție?
 Ei bine, de la urzirea acestui
 curent, supranumit „activist“, foile
 amice lui, în frunte cu „Libertatea“,
 nesciind cum să mai justifice porni-
 rea greșită unilaterală și nerumegată
 ce s'a întrupat în alegerea dela Do-
 bra, cântă pe côrda cea veche și
 ruginită, că „activitatea“ e viēță,
 „pasivitatea“ môrte, că a „lupta“ și
 a „munci“ se cuvine unui popor ca
 al nostru, nu a sta cu mâinile în sîn,
 amortit în nelucrare și lene.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“
Biciușca.
 — De C. Schottler. —
 — Nu te las Margareto! — Te tra-
 dėză rațele fierbinți ale ochilor, svicnirea
 buzelor — iubesci, de ce nu vrēi să fi a
 mea? De ce fățărăscî inimă de marmoră,
 când în vine ții curge un sânge așa
 de cald?
 — Pentru-că nici tu nu iubesci pe
 alta, o sciu!
 Victor apucă mâna contesei, dér ea
 sări de pe sofă. Inalta figură stătea tre-
 murând înaintea lui și își aruncă capul cel
 frumos îndērēt, încât bogatele-i bucle des-
 făcēndu-se, îi cădură pe umeri. Dér în cu-
 rând dispărū expresia mâniei din fața
 Margaretei și-i luă locul o tristeță adēncă
 Căđū, ca sdrobotită, îndērēt pe sofă.
 — Intrebî, Victore, că de ce? sună
 de pe buzele ei. — Colo, uite numai
 acolo! și ea arătă spre păretele din față,

unde între feluritele arme atērna o bi-
 ciușcă de călăreț cu mănunchiū de aur.
 — Biciușca o areți?
 Margareta făcū semn afirmativ:
 — Acēsta e, care stă între noi fără
 îndurare. Ca să nu-mi uit de ea, plēsna
 ei tot-dēuna scilipesce acolo, înaintea mea.
 Ai dreptate, Victor, eu te iubesc.
 Tocmai de aceea să scii dér, ceea-ce ni-
 menî nu scie, chiar și cu pericolul de a
 mă expune disprețului tēu. — Aveai
 dreptate adineaori, când țiceai, că sângele
 meu e fôrte fierbinte! Incă și ađi sângele
 îmi circulă puternic în vine, deși pôte nu
 tocmai așa de sēlbatic, ca atunci, când
 n'aveam decăt 20 de ani. Urechile îmi
 vijăiau câte-odată ca furtuna și mă cu-
 prindea o ametēlă fără de veste. Eram
 tare, ca un bărbat, și simțiam necesitatea
 de a-mi arăta țaria. Iubiam călăritul mai
 pe sus de tôte. Ușoră și liberă mă sim-
 țiam numai în șea. Când lumea sbura pe
 lângă mine, simțiam, că mă apropiū mai
 în grabă de țintă. Care era ținta asta?
 nici eu însu-mi nu scieam!
 Pe atunci trăiam retrași cu tata la

o proprietate a noastră, pe care din cauza
 unor particularități ale proprietarului o
 ocoliau vecinii.
 Acolo m'a ajuns o bôlă. Ori n'a fost
 bôlă, numai așa trebui să fie?
 Pe moșie era un — groom, cu nu-
 nele Frideric.
 Acest Frideric a fost biciul tinerēței
 mele.
 Tata nu-mi permitea să călăresc sin-
 gură. Așa s'a întēmplat, că țilnic el mă
 însoția la călărit. La început abia îl luam
 în sēmă. Pe ômeni îi socoteam dór
 drept nisce mijlôce plătite. Dér peste pu-
 țin, băgaiū de sēmă cum mi-se întôrce
 privirea spre el și-mi bate inima, când îl
 vęd. Mai târđiu apoi pururea îmi stătea
 dinaintea ochilor și privirea lui infocată
 mă urmăria țiaua nôptea, neîncetat. Am
 înnebunit? Nu mai eram ambițioasa con-
 tesă, fiica tatălui meu? Cum se putū fu-
 rișă în gândul meu un servitor? Mē ho-
 țăriiū să cer de la tata să-l isgonescă, dér
 de câte ori voiau să mi-se deschidă bu-
 zele, mă stăpânea o lașitate. Și-așa am
 suferit mai departe chinul — dulcele chin

— de a-l scii aprôpe de mine cu ocași-
 nea călăririlor mele țilnice.
 Scieam, că simțēmēntul acesta nu
 era amăgire, măcar că el își pironia pri-
 virea în pământ, de câte-ori mă întôrceam
 spre el.
 Dedeam pintenî calului ca o nebuună
 și după mine urma el, tot-dēuna la ace-
 eași distanță, ședēnd drept în șea și ur-
 mând cu supunere ori-ce iporuncă a mea.
 Cum era însă Fred afară de serviciū?
 Nu sciu. Se pôte, că era obraznic și dur
 la voce, când vorbea tare. Se pôte, că
 sēra se tăvălia beat la crășma satului. Tot
 ce se pôte.
 Și chinul meu creșcea, și pe măsură
 ce creșcea începeam să-l torturez cu că-
 lăririle în ferbințela țilelor și în ploile
 torențiale, muștrându-l vehement pentru
 diferite neglijențe, pe cari nu le comise.
 El primia tôte liniștit și cu adevērat stoi-
 cism.
 Intr'o sēră căldurôsă de Iunie sosi în
 fine catastrofa, de care mă teamam de
 atâta vreme. Se inserase deja, când vo-
 iam să încalec. Atențiunea mi-se îndrēptă

dacă nici aceea nu a putut să reușească, de ce atâtea eforturi din partea maghiarismului? În dorul lor de stăpânire cochetă cu Berlinul și în orbia lor nu ved, că de aici ar rezulta desastrul țării, decât adevărat ar reuși a se sui în copac cu ajutorul Berlinului. Vreau să scape de Viena și să încalce pe compatrioții lor cu carii timp de 1000 de ani au trăit împreună în bine și rău, și într'aceea uită, că sediul expansiunii germane spre orient s'a mutat din Viena la Berlin și că expansiunea aceasta este mult mai periculoasă din Berlin, decât a fost cândva din Viena. Ei uită că limba germană este atât de răspândită în Ungaria, încât mai multe cuvinte tipărite se cetesc în limba germană, decât în cea maghiară. Ei uită, că nici un popor n'a visat vr'o dată să generalizeze limba în țară, pe când limba germană de fapt a fost limba oficială a țării de la 1849 până la 1860."

(Va urma).

Probleme economice și sociale.

(7) (Urmare.)

La o mică distanță d'asupra vălei Bistrei și a râului Sebes se întind dealungul muntelui odăile, — case sistematice de erna—ale locuitorilor din Jina și Șugag pe cele plaiuri și în văgăuni, cari totă vara stau goale și părăsite, afară de timpul făcutului fânului, și toamna târziu când se ocupă toate, și multe din ele au drum de car în apropiere. Dacă onor. administrație comunală din Jina și Șugag s'ar interesa ceva de chestiune și ar îngriji de confortul și aprovizionarea regulată a oșpeților, multe din aceste cantone și case deșerte ar pute fi închiriate și ocupate vara într'egă de către familii bune venite din depărtare pentru căutarea sănătății. Lumea ar petrece mai bucuroși la o casă de acelea, decât la ori-ce stână, și poate chiar, decât la pavilone, er aprovizionarea lor cu pâne, lapte de vacă, legume, fructe, ouă, unt, smântână, brânză, pașeri etc. nu ar fi un lucru prea greu, mai cu seamă când este drum de car bătut de două părți — atât jos în vale, cât și sus pe deal — despre Jina și Poiana.

Multe din casele Jinenilor cele părăsite vara, au o poziție mai frumoasă cu vederi mai largi, decât cantonele erariale, și apoi pe cele tapete și covora de erbă din jurul lor ce cură la Kneipp nu s'ar pute întinde și băi reci de hidroterapie. Ați oșpeții cei mai mulți sunt așezați numai la cantonele și pavilonele silvice erariale de la Bistra, Tău, Oașa, Vêrfu lui Petru etc., unde cât de cât găsesc adăpost și un confort cât de cât — și bunăvoință.

Țăranii noștri țin sute de case cu câte 2—3 încăperi goale totă vara, unde ar pute să încasseze frumoase sume de bani după ele și pentru aprovizionarea și serviciile mușterilor.

Acum se proiectează din jos de Tău înființarea unei uzine electrice puternice de vr'o 3500 cai putere, care să servescă la iluminatul a vr'o 8 țărguri și orașele și să dea forța nutrice și la diferitele industrii și fabrici, și va atrage și mai multă lume pe aceste văi și plaiuri vara și erna. Nicăiri deci nu ar avé Români ocaziunea de a-și arăta ospitalitatea lor și calitățile sociale, ca aci și să atragă publicul mare la sine.

Colonia de la Bistra este constituită din pavilone izolate, în pădurea luată de la comuna Jina de către stat. — era pe la 1880 — între așa numiții *munții revedicați*, și statul a luat atunci de la foștii grăniceri din Jina la 21,000 jug. de pădure de molid și fag. Pădurile erariale sunt ați cele mai bine conservate și amenajate și pe la toate cantonele și pavilonele sunt pepiniere și grădini silvice, tăietura rară se plantază îndată în special cu molid și ceva zadă larice, Pinus larix.

Intorcerea. Venisem aci ca să ved păduri de brad și amenajamentul lor, cum și bogăția satelor românești în pășuni și păduri. Impresia ce am câștigat-o până aci a fost maimult defavorabilă, decât de a

mă satisface, séu pune chiar în uimire. În definitiv vedusem mai mult mărhaie, *crichine*, păduri mai mult séu mai puțin devastate, pline cu mestecen și tufe de porumbari, păducel și cătină, cu prea puține păduri veritabile cu masivul încheiat; puținul brădet ce am vedut, era luat de stat de la Români!

Mai departe proviziile luate se împuținară simțitor, — greutatea de a le suplini ne făcură să ne gândim mai curând la întorcere, decât ne propusesem noi, mai cu seamă că și odăile de la pavilon trebui să le împartășim cu alți musafiri sosiți în urmă. Nedumerirea în privința informațiilor primite relativ la starea materială a pădurilor comunale, după unii că Jinarii ar fi devastat cumplit și pârjolit pădurile lor, după alții că comuna Jina are păduri foarte frumoase de molid și brad, mai frumoase chiar decât ale erarului din acele locuri, mă făcură să renunț la întorcerea cu trăsura pe drumul bătut deja odată, și să o iau apostolesce peste cele plaiuri, ca să ies eventual la Jina, ori cât se poate de aproape de Șugag.

După ce am luat informațiile necesare și am consultat și charta ce aveam cu mine, luând pe tinerii ce ne însoțiau, între cari și un ungaruș de la Dobrițin venit cu schimbul la Sebeș ca să învețe limbă: nemțesce și românește, luai și pe unul din *gornicii* statului cu noi, ca să ne însoțescă până sus pe plai și să ne arete calea pe unde să apucăm. Gornicul era român din Jina de loc; între agenții silvici ai statului, rari sunt Români, ci tot unguri, ori maghiaroni importați de pe Dumneșeu scie unde, cari trebuie să învețe limba poporului, decât vor să trăiescă pe acele plaiuri, er în serviciile statului ungar în total sunt *numai 8 forestieri (opt) Români*, la vr'un milion și jumătate de păduri românești particulare și ale comunelor! Și numai în Sebeș sunt vr'o 10 forestieri superiori. Chiar și în personalul silvic inferior, brănișteri (forstwart) și pădurari (gornici) puținii români se găsesc, ci mai tot străini. Ne trîmbița o fîie de la Orăștie astă vară despre progresul Românilor din acel comitat, că în curând își vor deschide *opt fi ai poporului* cancelariile advocațiale în comitatul lor, — și apoi să vedă progres cultural și economic la Români de acolo!

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 21 Septembrie v.

„Ad columnam Traianam“. Sub titlul acesta revista latină „*Vox Urbis*“ din Roma (Via Alessandrina 87) în numărul séu de la 1 Octomvrie publică o odă de 12 strofe *hendecasyllabe saphice*. Autorul odei este d-l Hildebrand *Frollo* din Bucuresci, care în această odă dă expresiune pietății poporului român față cu părintele Traian, întemeietorul ramurei orientale a gintei romane. Versurile se înalță în avânt puternic, mai ales unde se zugrăvesc primejdiile prin cari a trecut poporul român și unde se constată, că cu toate acestea trăim și suntem voinici:

Horrida exurgens subito procella
Nos quidem saevis agitavit austris;
Barbaram longos rabiem per annos
Undique passi,

Vivimus tandem tamen et valentes
Strenue obstatum, nova dum minaces
Funera et clades meditantur hostes
Tollere circum.

Mare incendiu în Feneșul-săsesc. Luni, 5 Octomvrie, pe la orele 2 p. m. a izbucnit un incendiu în comuna Feneș din apropierea Clușului. Focul s'a declarat la marea proprietar și membru în camera magnaților Cs. Szabó Iozsef, aprindându-se un coteț de porci construit din scânduri. Imediat s'a cerut ajutorul pompierilor din Clușiu, cari au alergat la fața locului. Veniră și pompierii de la institutul agronomic din Mănăștur și încă din vr'o două comune vecine. Focul însă se întinse prin vecini și din cauza lipsei de apă (fântânile din pricina secetei fiind aproape uscate) pompierii n'au putut face multă ispravă.

În câte-va cesuri au ars casele, șurile și alte acarete a vr'o 10 economi din vecinătate. Șapte din aceștia au ramas pe drumuri fără adăpost și fără hrană, de ore-ce le-a ars și recolta de bucate, finul, instrumentele economice, în fine tot. Szabó era asigurat la „Adria“, țărani însă nefiind asigurați, au rămas avisați la caritatea publică. Se va întreprinde o colectă în favorul lor. Eță și numele celor incendiați: Nicolae Olteanu, Nicolae Margea, Nicolae Câmpeanu, Ilie Margea, Gheorghe Margea, Ioan Bojanu, Petru Sălăteanu, Ioan Olteanu, Iosif Szekely și Gh. Székely.

Ororile din Macedonia. În noptea de 14 spre 15 Septembrie st. v. o luptă sângeroasă a avut loc lângă Bacevo și Mehomia, între insurgenți și trupe. Mehomia și Bacevo sunt în fiacări. Mulți țărani — bărbați, femei și copii — au fost omorâți. Populațiunea fuge. Castelul „Predel“ e încunjurat de insurgenți. Săptămâna aceasta insurgenții înainteză spre satul Bacevo în contra trupelor. Muntele e plin de refugiați. Orașul Mehoviev e cu desăvârșire nimicit. Locuitorii au fost măcelăriți. Aceeași sorțe a avut-o Melnik. — Orașul Mustafa-pașa e de trei zile încunjurat de trupe. Au fost arestați în masă bărbați și femei. Cu ocaziunea perchisițiilor, soldații s'au datat la escese sêlbatic. Trei case au fost incendiate. Între cei arestați se află toți institutorii și preoții din localitate. — Trupele turcesci au navalit în satul Kluse. I'au jefuit. După ce au omorât o mulțime de bărbați, au capturat 20 de femei și, desonorându-le, le-au închis într'o leasă căreia i-au pus foc.

Nou proces de pressă. Redactorul responsabil al „Libertății“ din Orăștie, d-l Iuliu V. *Joanovici*, a fost dat în judecată pentru articolul „Sus inimile“, apărut în Nr. 10 din a. c. al „Libertății“. Procesul e pornit pe motiv de agitație contra naționalității maghiare. Apărătorul d-l Dr. A. Vlad a dat deja excepțiile la actul de acuzare. Procesul se va pertracta înaintea Curții cu jurați din Clușiu.

Un profesor de la gimnasiul catolic din Brașov — scrie „D. T. f. U.“ — se căsătorii cu fiica unui pastor protestant. Când a cerut de la episcopul Majlath să fie numit definitiv la catedră, acesta i-a pus condițiunea, ca soția lui să trecă la religionea catolică și să dea reversal, că își va crește copiii în această religione. Profesorul, nevoind să împlinescă aceste condițiuni, și-a dat dimisia și a cerut să fie numit la un gimnasiu de stat. Ministrul Wlasics i-a împlinit cererea. — Fôia din Timișóra scrie despre acest lucru sub titlul: „Proselitismul unui episcop“.

Teatru german. Cum că operetele esercită o atracție mai puternică asupra publicului brașovean, s'a vedut aseră cu ocaziunea brușotei piese „Vendătorul de paseri“ (musica de Zeller). Teatru era mult mai bine cercetat, decât altă-dată. Rolul eroului, Adam, a fost interpretat de Fritz *Günther-Pistol*, care n'a lăsat nimic de dorit ca joc de scenă, însă deși d-l Günther dispune de o voce clară, popularului cântec „Wie mei' Ahnerl“ n'a putut să-i imprime timbrul acela de căldură, la care ne așteptam. Bine s'a achitat de rolul séu d-șora Tilly *Artot* (Brief Christel), apoi Franz Redl (baronul Weps), Paula *Seidner* (principesa Maria), Iosefina *Paulmann* (baronesa Adelaida). D-nii *Alpassi* și *Riess* au stors aplause generale prin comicăriile lor în rolul profesorilor Süffle și Würmchen. D-l Iuliu *Kaufmann* (contele Stanislaus) dispune de o voce plăcută și clară.

Astăzi Mercuri „*Das grosse Licht*“ dramă-novitate, er mâne Joi, 8 Octomvrie comedia „*Zwei glückliche Tage*“, de Schönthan și Kadelburg.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 7 Octomvrie. După sciri sosite din Seghedin, erî s'au petrecut acolo nisce lucruri de o gravitate excepțională. Se scie, că

în acel oraș s'a ridicat nu de mult un monument lui Kossuth. Erî fiind aniversarea esecutării de la Arad a capilor revoluției de la 1848/49, pe monumentul lui Kossuth s'a aflat depusă o cunună cu panglică tricolore, având inscripția: „*Soldații reținuți — sfintei tale amintiri*“.

Nu se scie, decât cununa a fost depusă în adevăr de către soldați, ori de către nisce agenți politici, destul, că comandantul pieței a confiscat cununa și a dat-o în primirea poliției. Răspândindu-se această veste, s'a adunat mulțime de popor înaintea poliției, cerând liberarea cununei. Șeful poliției a dat cununa poporului, care a reședat-o pe monument.

Comandantul pieței a ordonat pentru a doua oră confiscarea și cununa a fost depusă la casarmă. Mulțimea s'a aglomerat atunci în fața casarmei și a pus la cale o demonstrațiune ostilă, spărgând ferestrele casarmei.

Pentru a împrăscia mulțimea, a eșit din casarmă un batalion de infanteriști, cari s'au încercat a curăți piața cu baionetele. Poporul însă nevrând a se da îndărăt, s'a comandat foc. Au fost răniți numeroși demonstranți. Mulțimea s'a infuriat și mai tare și a atacat pe soldați cu pietri rânind pe mai mulți din ei. Atunci s'a comandat pentru a doua oră foc, soldații însă fiind maghiari au refuzat a descărca armele asupra poporului(!)

În Seghedin. ca și în Budapeșta a produs senzație enormă demonstrația și cele ce s'au petrecut în urma ei. Deputații kossuthiști sunt foarte agitați. Ei vor propune convocarea dietei.

Viena, 6 Oct. Conte Khuen a fost însărcinat să avizeze pe Coloman *Szell* a veni la Viena pentru a fi ascultat de Maj. Sa. Asupra demisiunii lui Khuen nu s'a hotărît nimic încă. Szell va fi primit în audiență Miercuri.

Monarcul nu va merge la Budapeșta, la inaugurarea podului Elisabeta va fi reprezentat de archiducele Iosif August.

Salonic, 6 Octomvrie. De câteva zile e o neobișnuită mișcare de trupe aici. Unul după altul plăcă dîlnic trenurile cu soldați. Armata e pornită la drum cu o grabă din cele mai alarmante. Strădile sunt pline de căruțe, trăsuri, furgone militare.

Sofia, 6 Octomvrie. Numeroșe trupe turcesci se grămădesc la frontieră și este témă de a nu invada în Bulgaria. Guvernul bulgar a însărcinat telegrafic pe agentul séu din Constantinopol să ceră imediat deslușiri Porții, întru cât înarmările ce se fac nu se potrivesc de loc cu asigurările pacifice date de curând de comisariul imperiului la Sofia. Până acum Turcia are mobilizate, în atară de armele speciale, 415 batalione de redifi cl. II și e vorba să mai fie chemați 50.000 recruți din Turcia europenă.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și copiilor, fondată în anul 1863 în Budapeșta VI Teréz körut 40—42. În luna lui Septembrie a. c. au incurs oferte de asigurare de cor. 1.660.800 și s'au estradat contracte nouă de asigurare în suma de 1.454.200 cor. În contul asigurărilor s'au plătit 88.342.88 cor. De la 1 Ianuarie 1903 până în 30 Septembrie s'au estradat contracte de asigurări nouă de 10.504.200 cor. și a plătit asigurări 616.151.27 cor. Institutul se ocupă cu tot felul de asigurări, cu condițiile și tarifele cele mai ieftine.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărți pentru comercianți și funcționarii de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—V, II + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.20
Renta de corone ung. 4%	97.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	96.75
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.50
Bonuri rurale croate-slavone	97 —
Impr. ung. cu premii	202.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154. —
Renta de hârtie austr.	100. —
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.55
Rente de corone austr. 4%	100. —
Losuri din 1860.	152.25
Aoții de-ale Băncii austro-ungară	15.70
Aoții de-ale Băncii ung. de credit	7.15
Aoții de-ale Băncii austr. de credit	651.50
Napoleondori	19.02 1/2
Mărci imperiale germane.	117.30
London vista	239.37 1/2
Paris vista	95.10
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Octob. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.98	Vând.	19.05
Argint român.	13.84	„	13.92
Napoleond'ori.	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Roble Ruseset	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesci	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101. —	„	101.25

ANUNȚ.

Subscrisul am lipsă de un scriitor, cel mult până în 15 Octomvrie a. c. și de unu din 1-a Ianuarie 1904 Salariu lunar posticipative fix câte 80 corone, altceva nimic.

Preferiți aceia, cari au absolvat cursul de notariu.

Kudsir, (comitt. Hunedórei, cercul Orăștiei), în 30 Sept. 1903.

Procopiu Herlea,
3-8.1115. notar com.

Un ucenic

se primesce în magazinul de mărfuri de băcănie a d-lui

N. Grădinar

Brașov, Strada Negră Nr. 1.

Se cere să aibă creștere bună, atestate bune și 2—3 clase reale séu gimnasiale, să vorbescă limba română, neațescă și unghurească.

LA H. OSTERZETZER CIASORNICAR, BRAȘOV
Strada Porții nr. 16,
este **MAGAZINUL** cel mai ieftin

de a-și procura Ciasornice obiecte de aur și argint.
Serviciu solid, prețuri fixe.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame.)

sunt a se adresa subscrișorilor administratiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

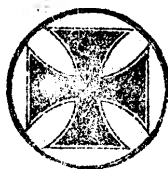
Cruce séu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și invioreză

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

se da împrejurării. că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgărçiri de inimă, asmă, auțul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, receață la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, ca'l la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste a'estate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite bani! Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici-s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție fórte slabă.

Expedițe din centru și locui de vëndare pentru țérá și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E. colțul strada Kálmán.

IMPORTANT

pentru proprietarii de losuri a loteriei r. u. de clasă.

Cât va dura sortirile principale a loteriei XXII, dela 24 Sept. până 21 Oct. numerii dela

Câștigurile mai mari și principale

sunt puși în galantarul prăvăliei mele.

Toți aceia, care vor cumpéra dela mine losuri pentru proxima loterie a XIII, primesc gratis lista de di edată de LUKACS VILMOS colector principal în Budapesta, care conține toți numerii cu câștiguri dela sortirea principală de acuma.

Cu tótá stima

Franz Kovács,
Brașov, strd. Porții nr. 51.

Prețul losurilor la clasa I-a a loteriei XIII:

1 optimă	un sfert	o jumătate	1 întreg:
à 1.50 c.	à 3.— c.	à 6.— c.	à 12.— c.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orice comande cu promptitudine și acuratețá, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverts, in tolá mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“
cu numărul à 10 fil. se vinde
la librăria Nic. I. Ciureu și
la Eremias Nepoții.

A V I S.

Prenumeratiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți sé binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea sé li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sé binevoiască a scrie adresa lámurit și sé arete și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans.“